

Folkeuniversitetsforeningen i Gaar; det gjorde mig først og fremmest ondt, fordi jeg, inden jeg hørte det ærede Medlem, selv havde siddet og overvejet nogle smaa Bemærkninger, som jeg agtede at fremsætte til Forsvar for Folkeuniversitetsforeningen, og det er jo altid kedeligt at faa sine, som man selv tror, forholdsvis gode Taler ødelagt. Det gjorde mig særlig ondt, fordi jeg troede, at det ærede Medlem var enig med mig i, at det gjaldt om at byde en saa god og virkelig grundig folkelig videnskabelig Oplysning som overhovedet muligt; men efter den Tale, han holdt, kunde man næsten faa det Indtryk, at han vilde foretrække, at nogle uvidende og udannede Indremissionærer holdt Foredrag rundt om i Landet fremfor, at der ydes en virkelig grundig og solid Oplysning. Det forekom mig i det hele taget, at det ærede Medlem var i høj Grad uretfærdig overfor Folkeuniversitetsforeningen. Det er vel rigtigt, hvad det ærede Medlem siger om de Undervisningsplaner, hans Fagforening, Danmarks Lærerforening, ønsker at faa udarbejdet, og jeg har ikke det mindste imod, at disse Undervisningsplaner bliver udarbejdet, og at der ogsaa dertil ydes det Statstilskud, som det ærede Medlem ønsker. Jeg vil dog som Kommunalmand og som Medlem af Skolekommissionen i min Kommune sige, at jeg vil ikke føle mig forpligtet til at følge de Undervisningsplaner, naar de bliver udarbejdet; jeg mener, at det bør være Forældrenes Repræsentanter i Skolekommissioner og Byraad, der bør have den endelige Afgørelse af, hvorledes Undervisningsplanerne skal være. Men jeg synes dog, at den ærede Minister og det ærede Finansudvalg skulde følge det ærede Medlem og give den Understøttelse, som det ærede Medlem ønsker, der skal gives dertil, navnlig af den Grund, at det er kedeligt, at et saa overmaade veltalende og dygtigt Medlem, der er kommet ind i Finansudvalget, skal lade sin Vrede løbe af med sig i en saa ringe Anledning som denne og paa en Maade vil rette Smed for Bager for at faa gennemført sit Forslag. Det er nemlig, synes jeg, ganske urimeligt, at han vil henrette nogle Akademikere, fordi Seminaristforeningen ikke kan faa sit Ønske opfyldt; det er dog ikke derfor nødvendigt, billedlig talt, at

hugge Hovedet af nogle Akademikere. Og i dette Tilfælde er det efter min Formening ganske uberettiget. Folkeuniversitetsforeningen har jo gjort et stort Arbejde her i Landet. Jeg har haft den Fornøjelse at arbejde med denne Organisation lige fra den fremkom — jeg tror, det var i 1899, og vi har i alt Fald i Esbjerg haft megen Glæde af dette Oplysningsarbejde, idet Folk af alle Samfundsklasser har søgt Foredragene, medens dog Arbejderne har udgjort det store Flertal af Tilhørerne. Det vil derfor være mig en stor Sorg, om disse Bevillinger skulde falde bort, og om dette grundige videnskabelige Folkeoplysningsarbejde virkelig skulde blive indskrænket. Der er den gode Side ved disse Foredrag, at de holdes af Lærere, som er universitetsuddannede, og derfor ogsaa byder paa en virkelig grundig, videnskabelig Oplysning. Det har ingenlunde altid været Tilfældet, men det har tværtimod ofte været saaledes her i Landet, at Oplysningsarbejdet har været mere af underholdende Art end af virkelig oplysende. Sammen med Foredragene har der jo i Folkeuniversitetsforeningen været Spørgetimer, hvor enhver havde Lejlighed til at fremsætte deres Spørgsmaal og faa yderligere Oplysning og endnu grundigere Undervisning. Der har ogsaa været gjort Forsøg med Studiekredse, hvor man har brugt et Vandrebibliotek og andre videnskabelige Midler for at sprede yderligere Oplysning. Alt dette synes jeg er udmærket. Det kunde maaske yderligere suppleres med et Samarbejde mellem Folkeuniversitetsforeningen og Folkebibliotekerne, efterhaanden som vi faar virkelig gode Folkebiblioteker, hvad jeg i Forbigaaende bemærket ikke tror, vi har nu; jeg tror navnlig, at der lægges alt for megen Vægt paa Forfattere som Carit Etlar og Anna Baadgaard og for lidt Vægt paa den virkelig gode Oplysningslitteratur. Men efterhaanden som vi faar virkelig gode Folkebiblioteker, vil der intet være i Vejen for, at man sammen med Folkeuniversitetsforeningens Foredragene kunde have de Bøger, der tangerer Emnerne, fremlagte i Folkebibliotekernes Læsestue og derved forene baade Foredragsvirksomheden og Læsningen, saaledes at de, der søger Foredragene, samtidig blev animeret til at søge Oplys-